
Benchmark verblijf en opvang 2022

Gemeente Haarlem

IPSE Studies | Delft, 19 december 2024

Introductie

Dit rapport geeft inzicht in de kostendoelmatigheid van de dienstverlening van de gemeente Haarlem op het gebied van verblijf en opvang in 2022 en hoe deze zich verhoudt tot die van andere gemeenten.

Voor een toelichting op de gegevens en resultaten van het onderzoek verwijzen wij graag naar het onderzoeksrapport [Kostendoelmatigheid Wmo. Factsheet 3 | Verblijf en opvang](#). Daarin wordt ook aangegeven met welke onzekerheden de uitkomsten omgeven zijn. De gepresenteerde uitkomsten zijn indicatief voor de richting waarin verbeteringen mogelijk zijn.

De benchmarkrapportage over verblijf en opvang in Haarlem bevat gegevens over kosten, cliënten, kostendoelmatigheid en inkoop. Deze worden in twee tabellen weergegeven. De eerste tabel bevat de volgende gegevens:

- inkoopkosten, ook wel programmakosten genoemd (in € 1000);
- totale kosten: inkoopkosten en gemeentelijke uitvoeringskosten (in € 1000);
- aantal cliënten;
- aandeel cliënten met niet-westerse migratieachtergrond (%);
- aandeel cliënten van 60 jaar en ouder (%);
- aandeel cliënten met een inkomen lager dan 30.000 euro per jaar (%);
- score van de aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid (%);
- positie op de ranglijst van de scores van de aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid;
- score van de overige, niet aan inkoop gerelateerde, kostendoelmatigheid (%);
- positie op de ranglijst van de scores van niet aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid.

De tweede tabel bevat gegevens over inkoopkenmerken:

- aantal gemeenten in samenwerkingsverband;
 - looptijd van contract (in jaren);
 - verstreken jaren in contract;
 - procedure: dialoog (1 = ja);
 - procedure: Zeeuws (1 = ja);
 - contract: raamovereenkomst (1 = ja);
 - bekostiging: productiegericht (1 = ja);
-

- integraliteit met jeugdzorg: (1 = ja);
- overhead ratio: verhouding uitvoeringskosten en inkoopkosten (%).

De tabellen bevatten de gegevens van Haarlem en 9 andere gemeenten die qua inkoopkosten het meest op Haarlem lijken.

Kosten, cliënten en kostendoelmatigheid

Tabel 1 Kosten, cliënten en kostendoelmatigheid van Haarlem en vergelijkbare gemeenten

Gemeente	Inkoopkosten	Totale kosten	Cliënten	Aandeel niet-westerse cliënten	Aandeel cliënten 60-plus	Aandeel cliënten laag inkomen	Inkoop doelmatigheid	Positie op ranglijst*	Overige doelmatigheid	Positie op ranglijst*
Nijmegen	35689	44862	1480	17,6%	9,5%	62,5%	74,9%	34	100,0%	1
Eindhoven	36162	42763	1375	27,6%	4,4%	60,0%	92,5%	6	86,7%	8
Tilburg	43943	49987	1050	17,6%	5,2%	62,9%	94,4%	5	56,7%	29
Enschede	46306	63238	515	10,7%	0,5%	64,1%	70,2%	35	31,2%	41
Haarlem	47794	65993	705	20,6%	5,0%	57,4%	83,7%	18	33,5%	40
Zwolle	49341	67856	1235	22,3%	3,6%	61,9%	69,8%	36	65,6%	19
Leeuwarden	49672	64048	820	12,2%	3,0%	65,9%	87,8%	12	37,9%	38
Groningen	57171	96014	1905	14,4%	5,0%	65,6%	78,5%	28	61,5%	26
Rotterdam	95780	124179	1820	53,3%	10,7%	77,5%	87,4%	13	40,9%	37
Utrecht	103896	106875	2070	35,3%	6,8%	67,1%	84,9%	16	55,1%	31

* Geordend van hoogste (positie =1) naar laagste kostendoelmatigheid (positie = 42).

Inkoopkenmerken

Tabel 2 Inkoopkenmerken van Haarlem en vergelijkbare gemeenten

Gemeente	Aantal samenwerkende gemeenten	Looptijd contract	Verstreken jaren in contract	Instrument = open house	Procedure = dialoog	Procedure = Zeeuws	Contract = Raamovereenkomst	Bekostiging = Productiegericht	Integraliteit = met jeugdzorg	Overhead ratio
Nijmegen	14	1	3			1				25,7%
Eindhoven	15	5	7		1		1		1	18,3%
Tilburg	9	1	3	1		1	1	1		13,8%
Enschede	14	8	4							36,6%
Haarlem	8	1	5			1	1			38,1%
Zwolle	8	3	2							37,5%
Leeuwarden	18	2	1	1		1	1	1		28,9%
Groningen	10	2	4	1			1	1		50,0%
Rotterdam	7	3	5			1	1			29,7%
Utrecht	16	3	3							2,9%

Algemene effecten inkoopkenmerken

Uit de resultaten van de [analyse](#) van de kostendoelmatigheid van 42 centrumgemeenten blijkt dat voor de meeste inkoopkenmerken geen effect op de kosten is vast te stellen. Wel is er statistisch bewijs dat een hoge overhead ratio bijdraagt aan hoge kosten. Er is zwak statistisch bewijs dat het gebruik van een raamovereenkomst de kosten negatief beïnvloedt en dus een positief effect heeft op de doelmatigheid.

Omdat verblijf en opvang door een relatief klein aantal gemeenten wordt uitgevoerd is sprake van een beperkt aantal waarnemingen. Het betreft slechts 44 gemeenten, de zogenoemde centrumgemeenten, waarvan er 42 bruikbaar zijn voor de analyse. Dit kleine aantal beperkt de mogelijkheid om harde statistische bewijzen te leveren. Dit betekent niet dat daar waar geen statistisch bewijs is te leveren, er geen effect is.

Disclaimer

De gegevens zijn afkomstig uit statistieken van het dataplatform Waarstaatjegemeente, het CBS, gemeentelijke jaarrekeningen en de Monitor Gemeentelijke Inkoop Sociaal Domein. De gegevens zijn met de grootst mogelijk zorg verzameld en op plausibiliteit gecheckt. Niettemin is het mogelijk dat er onnauwkeurigheden in de gegevens voorkomen. Bij een uitgebreide inspectie viel ons een aantal zaken op; zoals dat sommige gemeenten een extreem laag aantal cliënten of lage/hoge uitvoeringskosten rapporteren. Wij hebben bij een aantal gemeenten navraag gedaan. Slechts in een enkel geval kwam daar een bevredigend antwoord op terug. Daar waar de plausibiliteit in het geding is, hebben we de desbetreffende gemeente uit onze analyses verwijderd. Wij kunnen echter geen garantie geven dat de gegevens die in het analysebestand resteren helemaal correct zijn.